

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în cauza penală privindu-l pe

MORARU Serghei XXXXXXXX, născut la
xx xxxx xxxxx, originar și domiciliat în mun.
XXXXXXXX, or. XXXXX, str. XXXXXXXX nr. x, ap. x.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.08.2019 – 12.09.2019;

Instanța de apel: 15.10.2019 – 26.05.2020;

Instanța de recurs: 10.08.2020 – 07.10.2020.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 septembrie 2019, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Moraru Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probă de 1 an, cu obligarea ca în termenul stabilit să nu săvârșească noi infracțiuni.

Cererea procurorului privind încasarea din contul lui Moraru Serghei a

cheltuielilor judiciare în mărime de 30,19 lei, a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Moraru Serghei, cunoscând cu certitudine că acționează cu încălcarea prevederilor pct. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că „*Conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere*”, a condus mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, în următoarele circumstanțe:

La 28 iulie 2019, aproximativ la orele 21:00, Moraru Serghei, nedeținând permis de conducere pentru categoria necesară și anume categoria A – motociclu cu sau fără ataș, conștientizând că a consumat alcool și respectiv se află în stare de ebrietate alcoolică, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările lor, a urcat la volanul motocicletei de model „XTRM 125”, fără numere de înmatriculare și, în timp ce se deplasa pe str. Ștefan Vodă intersecție cu str. Feroviarilor din or. Vatra, mun. Chișinău, a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Patrulare și, fiind suspectat în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost supus testării alcoolscopice cu alcooltestul „Drager”, stabilindu-i-se concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,72 mg/l, care conform prevederilor art. 134¹² alin. (3) Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Acțiunile inculpatului Moraru Serghei au fost calificate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal ca conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, nedeținând permis de conducere.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, Victor Răileanu, care a solicitat casarea sentinței în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care inculpatul Moraru Serghei să fie condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a argumentat că:

- cu toate că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a reținut că acesta anterior, a fost tras la răspundere penală, a concluzionat că reeducarea și corectarea inculpatului Moraru Serghei este posibilă și fără privarea acestuia de libertate, or, condamnarea reală la pedeapsă privativă de libertate ar crea repulsie,

cauzând noi suferințe inculpatului, corespunzător aceasta nu își poate atinge scopul de corectare și reeducare, ci de generare a mobilurilor negative;

- pedeapsa aplicată inculpatului Moraru Serghei nu își va atinge scopul prevăzut de lege, având în vedere faptul că acesta anterior a mai fost tras la răspundere penală cât și contravențională, inclusiv pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, ceea ce îl caracterizează negativ din punct de vedere al personalității, fiind predispus la comiterea unor fapte cu caracter prejudiciabil și social – periculoase, respectiv în privința acestuia nu existau careva circumstanțe care ar determina instanța să aplice prevederile art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, s-a admis apelul declarat, s-a casat sentința parțial, în latura pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Moraru Serghei s-a considerat vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform prevederilor art. 90¹ Cod penal, din termenul de pedeapsă stabilit, s-a dispus executarea reală a pedepsei închisorii pe un termen de 3 luni, din momentul reținerii, iar pentru restul termenului de 3 luni, s-a instituit o perioadă de probațiune de 1 an.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției sale, Colegiul a menționat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei lui Moraru Serghei, nu a motivat soluția privind suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului în baza art. 90 Cod penal, nefiind argumentată temeinic.

Inculpatul, conform sentinței Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 04 iulie 2014, a fost condamnat în baza articolului 264¹ alin. (1) Cod penal, adică anterior a mai comis o faptă criminală similară.

Conform cazierului contravențional, se atestă că inculpatul anterior a comis 14 contravenții în domeniul circulației rutiere, iar la 09 martie 2016 a fost sancționat în baza articolului 233 alin. (1) Cod contravențional cu amendă de 3000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani. (f. d. 36).

În atare circumstanțe, Colegiul penal a conchis că scopul pedepsei poate fi obținut prin aplicarea pedepsei cu închisoare, prevăzută de lege, neexistând temei, ce ar justifica aplicarea pedepsei cu închisoare cu suspendarea condiționată sau aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege.

Totodată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana inculpatului, că

acesta se căiește sincer de cele comise și că infracțiunea săvârșită face parte din categoria celor ușoare.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar declară avocatul Victoria Burduja în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei penale, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În susținerea revendicărilor, recurentul menționează:

- inculpatul a recunoscut integral fapta incriminată, nu neagă săvârșirea infracțiunii, a conștientizat acțiunile sale, iar acumularea probelor a avut loc cu contribuirea activă a condamnatului Moraru Serghei.

- la stabilirea categoriei pedepsei, instanța de apel nu a luat în considerație și nu a supus aprecierii circumstanțele reale ale cauzei, precum și cele personale, cum ar fi circumstanțele atenuante în conformitate cu prevederile art. 79 și 78 Cod penal, precum: contribuirea activă la descoperirea infracțiunii; căința sinceră; conștientizarea faptei comise; poziția psihică a condamnatului față de consecințele survenite – dezonorarea reputației familiei sale, drept rezultat aplicând acestuia o pedeapsă prea aspră și neechitabilă.

- în prezenta cauză penală sunt întrunite condițiile aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fapt care a fost constatat și de prima instanță;

5.1. Pe marginea recursului declarat, procurorul depune referință prin care solicită respingerea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Colegiul reține că în susținerea recursului, avocatul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs menționează însă că, prevederile la care se referă autoarea recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept,

care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Se reține că, recurentul deși este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, critică decizia contestată doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră, solicitând în acest sens, menținerea sentinței instanței de fond.

Privitor la pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de apel, Colegiul consideră că instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înlăturească nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza cărui a fost condamnat inculpatul.

La individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

În speță, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Recurentul solicită menținerea sentinței prin care în privința lui Moraru Serghei au fost aplicate prevederile art. 90 Cod penal, solicitare care de fapt nici nu a fost

motivată, fiind neîntemeiată, or doar faptul că ultima nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de apel, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative de libertate.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Acest fapt rezultă și din prevederile legale, care stipulează că: „*Dacă... instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei...indicând numaidecât în hotărâre motivele...*”.

Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

La caz, instanța de apel corect a reținut că inculpatul Moraru Serghei anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, din 04 iulie 2014, în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, iar potrivit cazierului contravențional eliberat pe numele acestuia, se atestă că acesta a fost supus de nenumărate ori răspunderii contravenționale pentru încălcarea regulilor circulației rutiere, iar la 14 decembrie 2015, a fost sancționat pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională – amendă 3000 lei și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 24 luni, situații care prin sine caracterizează personalitatea inculpatului.

În acest context, se reține că inculpatul nu a mers pe calea corijării și nu a tras concluziile de rigoare. Ultimul la 28 iulie 2019, din nou a condus automobilul în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, prin ce a săvârșit o infracțiune din domeniul transportului rutier.

Circumstanțele descrise supra, indică indiscutabil că aplicarea pedepsei cu închisoarea cu suspendarea condiționată a executării acesteia, în privința inculpatului nu și-a atins scopul prevăzut de lege, ba mai mult, l-a încurajat pe acesta să săvârșească o nouă infracțiune, motiv pentru care, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel, precum că scopul pedepsei penale de reeducare și resocializare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, va putea fi atins doar prin

stabilirea unei pedepse privative de libertate în privința acestuia cu suspendarea parțială a executării ei, conform prevederilor art. 90¹ Cod penal.

Practica judiciară demonstrează că pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni cât și de prevenirea săvârșirii infracțiunilor, de aceea Colegiul consideră că anume o astfel de pedeapsă este echitabilă în raport cu acțiunile și comportamentul inculpatului.

Pe lângă aceasta, recursul apărării, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată prin stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse privative de libertate, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei non privative de libertate, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

În viziunea instanței de recurs concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile recurentului nu constituie temeiuri de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Victoria Burduja în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în cauza penală privindu-l pe *Moraru Serghei XXXXXXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 octombrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion